

KOMISIJAS IETEIKUMS**(2010. gada 22. marts)****par euro banknošu un monētu likumīgā maksāšanas līdzekļa statusa darbības jomu un ietekmi**

(2010/191/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

a) Obligāta pieņemšana

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 292. pantu,

Maksāšanas pienākuma kreditors nevar atteikties pieņemt euro banknotes un monētas, ja vien puses nav vienojušās par citiem maksāšanas līdzekļiem.

tā kā:

b) Pieņemšana par pilnu nominālvērtību

(1) Euro banknošu likumīgā maksāšanas līdzekļa statuss ir noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību 128. pantā, nodaļā "Monētārā politika". Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu Savienībai ir ekskluzīva kompetence monetārās politikas jomā attiecībā uz dalībvalstīm, kuru naudas vienība ir euro ("iesaistītās dalībvalstis").

Euro banknošu un monētu monetārā vērtība ir vienāda ar summu, kas norādīta uz banknotēm un monētām.

(2) Saskaņā ar 11. pantu Padomes 1998. gada 3. maija Regulā (EK) Nr. 974/98 par euro ieviešanu⁽¹⁾ euro monētas ir vienīgās monētas, kam iesaistītajās dalībvalstīs ir likumīga maksāšanas līdzekļa statuss.

c) Spēja izpildīt maksāšanas pienākumu

Debitors var izpildīt maksāšanas pienākumu, samaksājot kreditoram euro banknotēs un monētās.

(3) Pašreiz euro zonas līmenī valda zināma neskaidrība attiecībā uz likumīga maksāšanas līdzekļa darbības jomu un tā sekām.

2. Euro banknošu un monētu pieņemšana maksājumos mazumtirdzniecības darījumos

Jānosaka, ka euro banknotes un monētas jāpieņem kā maksāšanas līdzekli mazumtirdzniecības darījumos. Atteikties to darīt var tikai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar "labticības principu" (piemēram, mazumtirgotājam nav sīknaudas izdošanai).

(4) Šis ieteikums pamatojas uz galvenajiem secinājumiem ziņojumā, ko sagatavojusi darba grupa, kuras sastāvā ir euro zonas Finanšu ministriju un valstu centrālo banku pārstāvji.

3. Augstas nominālvērtības banknošu pieņemšana mazumtirdzniecības darījumos

Augstas nominālvērtības banknotes jāpieņem kā maksāšanas līdzekli mazumtirdzniecības darījumos. Atteikties to darīt var tikai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar "labticības principu" (piemēram, sniegtās banknotes nominālvērtība nav samērīga ar summu, kas pienākas maksājuma kreditoram).

IR PIEŅĒMUSI ŠO IETEIKUMU.

1. Likumīga maksāšanas līdzekļa kopējā definīcija

Ja pastāv maksāšanas pienākums, tad euro banknošu un monētu likumīgā maksāšanas līdzekļa statusā jāietver šādi aspekti.

4. Piemaksu neuzlikšana par euro banknošu un monētu lietošanu

Par euro banknošu un monētu lietošanu nedrīkst uzlikt nekādas piemaksas.

⁽¹⁾ OV L 139, 11.5.1998., 1. lpp.

5. Banknošu intelektiskās neitralizācijas sistēmas (IBNS) iekrāsotās euro banknotes

Kaut gan euro banknotes, kuras ir iekrāsotas ar banknošu intelektiskās neitralizācijas sistēmas (IBNS) drošības tinti, ir likumīgs maksāšanas līdzeklis, dalībvalstīm aktīvi jādara zināms ieinteresētajām personām (bankām, mazumtirgotājiem, plašai sabiedrībai), ka iekrāsotās banknotes jānodod atpakaļ valstu centrālajām bankām, jo tās, ļoti iespējams, ir zagtas.

6. Emitēto banknošu un monētu pilnīga iznīcināšana, ko veic fiziskas personas

Dalībvalstīm nav jāaizliedz vai jāsoda mazu daudzumu euro banknošu vai monētu pilnīga iznīcināšana, ko veic fiziskas personas. Tomēr tām jāaizliedz lielu daudzumu euro banknošu vai monētu neatļauta iznīcināšana.

7. Banknošu un monētu bojāšana mākslinieciskos nolūkos

Dalībvalstis nedrīkst veicināt euro banknošu vai monētu bojāšanu mākslinieciskos nolūkos, bet tā jāpieļauj. Šādas bojātas banknotes un monētas uzskatāmas par apgrozībai nederīgām.

8. Kompetence lemt par apgrozībai derīgu euro monētu iznīcināšanu

Tiesības lemt par apgrozībai derīgu euro monētu iznīcināšanu nav nevienai valsts iestādei atsevišķi. Pirms apgrozībai derīgu euro monētu iznīcināšanas valsts kompetentajām iestādēm jāapspriežas ar Ekonomikas un finanšu komitejas Euro monētu apakškomiteju un jāinformē Monētu kaltuvju direktoru darba grupa.

9. Viena un divu euro centu monētu likumīgā maksāšanas līdzekļa statuss un noapaļošanas noteikumi

Dalībvalstīs, kur ir pieņemti noapaļošanas režīmi un kur cenas attiecīgi noapaļo līdz tuvākajiem pieciem centiem, 1 un 2 euro centu monētām joprojām ir likumīga maksāšanas līdzekļa statuss un tās jāturpina pieņemt kā maksāšanas līdzekli. Dalībvalstīm tomēr jāatturas pieņemt jaunas noapaļošanas noteikumus, jo tie negatīvi ietekmē spēju pildīt maksāšanas pienākumu, maksājot precīzu parāda summu, un dažos gadījumos tas var radīt piemaksas par maksājumiem skaidrā naudā.

10. Euro kolekcijas monētu likumīga maksāšanas līdzekļa statuss

Dalībvalstīm jāveic visi pasākumi, ko uzskata par piemērotiem, lai euro kolekcijas monētas neizmantotu kā maksāšanas līdzekli (piemēram, īpašs iesaiņojums, skaidra informācija, dārgmetālu izmantošana, pārdošanas cena virs nominālvērtības).

Šis ieteikums ir adresēts visām euro zonas dalībvalstīm, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas un valstu tirdzniecības un patērētāju asociācijām.

Briselē, 2010. gada 22. martā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Olli REHN